

illust : LetmedieALONE story : กัณต์พัชรกุล

ตัวอย่าง

มัทนเมืองบาง

ม่อขแม็องฆาอ

illustr : LetmedieALONE story : กัณฑ์พิชญ์

ตัวอย่าง

มนุษย์สร้างคำพูดขึ้นมา ซัดเขียนถ้อยคำลงบนแผ่นดินเหนียว ผืนหนัง ไม้ไผ่ และกระดาษเต่า...

การค้นพบกระดาษและการพิมพ์ ทำให้หนังสือมีรูปลักษณ์ที่พกพาได้สะดวก และเผยแพร่ไปในวงกว้างอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ การพิมพ์ช่วยสถาปนาภาษาของแต่ละชาติให้มั่นคง ช่วยให้ภาษาของสามัญชนแพร่หลาย ทำให้คนอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น และขยายวงกว้างออกไปนอกวงผู้นำและนักบวช

และแท้จริงแล้ว การพิมพ์หนังสือคือการเปลี่ยนแปลงอย่างถึงรากถึงโคน ทั้งทางความคิดและสังคม

ลำดับที่ ๑๔๗

บ่อนเบิกวาง

เขียนโดย กัมต์พิชญ์

พิมพ์ครั้งแรก : ตุลาคม ๒๕๖๔

ราคา ๓๑๕ บาท

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘

ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือ หรือคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

สำนักพิมพ์ Deep

๔/๑๑ หมู่ ๑๑ ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐

ISBN : 978-616-00-4388-6

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัททศพรบิลเลี่ยนกรุ๊ป จำกัด

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธุ์ โลกิตสถาพร กรรมการผู้จัดการ : ดร. สุภัคชญา โลกิตสถาพร

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการบริหาร : เจตยา โลกิตสถาพร รองบรรณาธิการบริหาร : วสันต์ หรืออมิตระญาตี

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิขะไชย หัวหน้าบรรณาธิการสร้างสรรค์ : พัชรี แต่แดงเพชร

หัวหน้ากองบรรณาธิการคัลเลอร์นวนิยาย : พัชรพร บุญส่ง

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร : อุมพร สกุลบัณฑิต

หัวหน้ากองบรรณาธิการสำนักพิมพ์ : ศรีณรัชต์ เชียงไกรเวช

บรรณาธิการเล่ม : อุมพร สกุลบัณฑิต

ออกแบบปก : อนุรักษ บัวกิ่ง ปก/ภาพประกอบ : LetmedieALONE รูปเล่ม : นิพนธ์ เลิศชัยศิริสกุล

พิมพ์ที่ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสหภาพบุ๊คส์ จำกัด

๑๘ ซอยลาดปลาเค้า ๖๓ ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๐ ๓๘๕๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๕๔๐ ๓๘๕๑๐

กองบรรณาธิการ : spbbbooks@hotmail.com ฝ่ายสำนักงาน : info@satapombooks.com

กองบรรณาธิการคัลเลอร์นวนิยาย : satapombooks.editor@gmail.com

www.satapombooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์

สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือใหม่ให้ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืน

พร้อมระบุรายละเอียดการชำรุดไปตามที่อยู่ด้านบน หรือ โทร. ๐ ๒๕๔๐ ๓๘๕๕-๖ ต่อ ๔๑

สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกสมาคม
ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือ
แห่งประเทศไทย

Printed on Green Read Paper
www.kasbook.com/greenreadpaper

จากใจนักเขียน

นับแต่ช่วงต้น พ.ศ. ๒๕๖๒ หลังจากเขียนงานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับงานเขียนของ Toni Morrison ให้อาจารย์ที่ปรึกษาจนสามารถพาตัวเองเรียนจบมาได้ด้วยคะแนนคาบเส้นยาแดงผ่าแปด จาก Department for Continuing Education (Literature, creative writing and film) ของ University of Oxford และพอดีกับทางเว็บนิทรรศการออนไลน์ ‘อ่านเอา’ ได้ร่วมกับ ‘ช่องวัน31’ จัดโครงการช่อด่านอ่านเอาขึ้นเพื่อค้นหาพลอตและเนื้อเรื่องที่มีความหลากหลายทั้งวัฒนธรรมและความชำนาญ โดยต้องการสร้างความต่างที่แปลกใหม่ ทำให้วงการละครไทยไม่น่าเบื่อแถมยังสร้างสรรค์ ทำให้คนดูได้พัฒนามุมมองและความคิดให้กว้างไกลจากแนวละครเดิม ๆ

นั่นเอง *ม่อนเม็งมวง* จึงถือกำเนิดขึ้นในระยะเวลาแสนลูกละลูก เพราะผมก็เพิ่งรู้ข่าวและเหลือเวลาอีกไม่ถึง ๓ สัปดาห์ก็จะถึงวันกำหนดส่งพลอตในช่วงสิ้นปี ๒๕๖๒

ด้วยความที่โลกสังคมนิยมกับโลกของสิ่งเหนือธรรมชาติในงานเขียนของ Toni Morrison ซึ่งผมคลุกคลีตีโมงมาระยะหนึ่งยังคงค้างค้ำอยู่ในความรู้สึก ผสานกับความกล้าบ้าบิ่นในการค้นงานวิจัยและ

เอกสารโบราณเกี่ยวกับล้านนาหลายสิบชิ้นในเวลาอันจำกัด และอยากเห็นนักอ่านชาวไทยสามารถอ่านนวนิยายได้หลากหลายแนว โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่สะท้อนกลุ่ม LGBTQ+ อย่างแท้จริง จึงตัดสินใจส่ง *ม่อนเม็งมาง* เข้าประกวด จนนวนิยายของผมเรื่องนี้ถูกคัดเลือกให้เป็น ๑ ใน ๕ เรื่อง จากพลอตกว่า ๔๕๐ เรื่องจากนักเขียนทั่วประเทศเพื่อนำไปผลิตเป็นละคร

ม่อนเม็งมาง เรื่องนี้คงไม่อาจออกสู่สายตานักอ่านได้หากปราศจากผู้มีอุปการคุณของผมคือ คุณปิยะพร ศักดิ์เกษม เมนเทอร์กลุ่มนวนิยายพีเรียด คุณกิงฉัตร เจ้าของวลีเด็ด “ต้องลับให้และแล้วค่อยปั้นขึ้นมาใหม่” คุณพงศกร ผู้คอยให้คำแนะนำแก่ผมเสมอมา คุณศิริลักษณ์ ศรีสุคนธ์ (ช่องวัน31) ผู้ที่คลี่เส้นเรื่องของผมออกมาแผ่ได้อย่างตรงไปตรงมา คุณพิมพ์มาดา พัฒนอลงกรณ์ (ช่องวัน31) นักเขียนบทมือทองและเจ้าของรอยยิ้มแสนอบอุ่น และที่สำคัญผมขอขอบคุณบรรณาธิการเล่มผู้มีสายตาคมกริบ เห็นจุดผิดพลาดเสมอ แม้จุดนั้นจะเล็กสักแค่ไหนก็ตาม

และอีกหนึ่งคำขอบคุณนั้น ผมขอมอบให้คุณผู้อ่านทุกท่าน ที่กรุณาหยิบ *ม่อนเม็งมาง* เล่มนี้ขึ้นมาอ่านครับ

ยินดีต้อนรับสู่เมืองมาง
กันต์พิชญ์

หมายเหตุสำนักพิมพ์

นวนิยายเรื่องนี้มีการใช้ภาษาปาก ภาษาสแลง และคำหยาบ
เพื่อความสมจริงตามยุคสมัยที่ปรากฏในเรื่อง
และเพื่อสะท้อนบุคลิกของตัวละคร
รวมถึงเพื่อให้ได้อรรถรสทางภาษาเท่านั้น
ผู้เขียนและสำนักพิมพ์มิได้มีเจตนาด้านลบแต่ประการใด

“หนังสือและการอ่านคือขุมพลังแห่งความคิดสร้างสรรค์”

ปฐมบท

๓๐๐ ปีเมืองเก่า

วันที่เลขหัวค้ำมาไม่นาน ม่อนเมืองมางกลับเงียบสงบและเป็น
ยะเยือก มีเพียงเสียงย่าไปไม้แห่งกรอกรบทำลายความวิเวกพอ
ให้ใจได้อบอุ่นขึ้นมาบ้าง

“หวัดหวังสูญพันธุ์ไปหมดแล้วหรือไร ทำไมค่าน้ำมันสดนัก”

เสื่อก เด็กชายวัยนมยังไม่แตกพานเอ่ยน้ำเสียงประหวั่น ม่อน
เมืองมางเป็นอย่างไรเขาเย่อมตระหนกดี

นับแต่ ‘มัน’ ออกอาละวาด เหนือม่อนก็กลับกลายเป็นวัง
น้ำวนแสนอันตราย ดูดกลืนชีวิตชาวบ้านไปนักต่อนัก สมกับคนเวียง
อินเรียกเพี้ยนติดปากว่า ‘ม่อนเมืองมาง’

* เป็นการนับตามปฏิทินจันทรคติของล้านนาและลาว โดยเดือนเกียง (อ้าย) ตรง
กับตุลาคม

เบะซ่า คักดีผู้พี่ส่ายหน้าพลางกระตุกมุมปาก รู้สึกขื่นที่แค่
แก้งแล้วเรื่องผีพิณเพียะหัวขาดในผาโพงให้เล่อกฟังเมื่อคืนก่อน
กลับเล่นเอาเด็กชายถึงกับข่มตาหลับไม่ลง

“สาบนำอูตริเล่าเรื่องพิเรนทร์ให้คิงฟังเมื่อค่ำเลย หลอน
อะหยิ่งนักหนาหือ”

“ถ้าได้ยินเสียงพิณเพียะ... หมูเฮาจะหัวขาดเหมือนมันโซ่ก่อ”

ขากรไรเร่เล่อกเริ่มลั่นก็กักไม่รู้เพราะอุณภูมิฤดูหนาวหรือ
เพราะลมองไฟลงจินตนาการถึงผีตายโหงหัวขาดเดินติดพิณเพียะ ที่
ผู้เฒ่าผู้แก่มักใช้ปรัมปราเรื่องนี้ขู่ประดาเด็กชนมืให้เข้าไปเล่นใน
ป่าช้า

บรรยากาศเงียบงันจนได้ยินเสียงลมหายใจแผ่วแผ่วระคนสายลม
หวีดหวิวเลือนราง ยิ่งขับให้ภาพในหัวเล่อกแจ่มชัด

ผีไร้หัวเดินกระเอย่างกระแ่งพลางติดพิณเพียะนำละอิตสะเอียน
เพลงพิณคร่ำครวญแหบแห้งดังออกมาจากกะโหลกใต้คันทวนที่ทำ
มาจากกระดูกท่อนแขนและท่อนขาของมนุษย์ กระจุกเส้นผมถูกนำ
มาขึงตั้งเป็นสายพิณ

แต่คิดก็แทบอยากจ้ำอ้าวเสียให้พ้นจากผืนไพรบ้า ๆ นี้

“สาแก้งเข้าไปอย่างนั้นเอง เกิดมาสิบเจ็ดสิบแปดปีไม่เคยพบ
เคยเห็น นิทานยายเข้าป่าจะเชื่อเป็นตุเป็นตะได้จะใด” เบะซ่าเห็น
เล่อกเริ่มสติเตลิด จึงเปลี่ยนน้ำเสียงจากสัพยอกเป็นอ่อนโยนปลอบ
ขวัญ

“แต่ปีสองปีมานี้คนในหมู่บ้านเราทยอยหายไปนพงทีละคน
สองคน แบบนี้คิงจะว่าจะใด”

การปรากฏกายของปีศาจพิณเพียะยังคงเป็นปริศนา ซึ่งไม่มี

ผู้ใดในเมืองมางกล้าหาญพอจะคลี่คลายความสับสนของมัน

“ป่าเมืองมางมันทึบ เทือกเขาก็กั้นซับซ้อน ว่ากันว่าในถ้ำลึกลับมีเพชรนิลค่า พวกหวังรวยด้วยวิธีง่าย ๆ คงเอาแต่หาถ้ำมณีจนหลงในป่านั่นแหละ”

“พวกเขาถ้าปมีใครได้ออกมาเลยหรือ”

“มี”

เล่ามาถึงกับเบิกตา “ใคร”

“ยายเข้าป่าแล้วว่า ที่จริงหมอยาป็นฮ่าวบได้ร่ำได้รวยจากการจัดหยูกยารักษาคนเท่าใด แต่เมื่อครั้งยังหนุ่มแถมเจนจัดเดินไพรระหว่างเข้าฮ่อมป็นผาเก็บสมุนไพร เพื่อดูใจถ้ำมณีที่ว่าเข้า จึงได้หินล้ำค่าติดมือมาป่น้อย”

เล่าต่อเนื่องมีหัวข้อติดพันไปได้บ้าง นवलจันทร์ขีดเขียนและอ้างว้างส่องทะเลสมุทรแม่ไม้สะท้อนแนวตาระยิบ “หมอยาที่อาศัยกับหลานชายแม่นก้อ”

“อ้อ...ตั้งแต่ออกจากป่าคราวนั้น แกก็สร้างคุ่มหมอยาเสียใหญ่โต บรู๋ทำไมแกปิดคุ่มไปหลายปี ได้ยินว่าลงไปใช้ชีวิตสุขสบายกับเกลอแถวเวียงฮั่วควาโน่น”

“ถ้าเข้าพงหาฮ่อมหาถ้ำเจอ เราคงม่วนใจสุขสบายไปทั้งชาติ”

เบะสำหุตาว่องโวลมเป็นหนุ่มเมืองมาง “อย่าริคิดป็นอันขาด ตัวอย่างก็มิให้เห็น ว่าพวกที่โลกมากมักมีจุดจบจะใด”

ไม่ทันไรความตื่นเต้นเมื่อครู่ก็แห้งเหือดจากสีหน้าเด็กชาย ความคิดอกุศลไซ้ว่าจะเลิกได้ง่าย ๆ

“อีกประเดี๋ยวก็กึ่งดงจอมปลวกตรงปากโน้น ป็นแหล่งเห็ดเมิงขึ้นชุม”

“รีบเก็บแล้วรีบกลับเรือนกัน”

“ได้ๆ วันพรุ่งเช้าจะมีแกงเห็ดเม็งให้ได้ลิ้ม ของหายาก กว่า
จะได้กินสักทีต้องรอเป็นปี แคนึกถึงกลิ่นซากกลิ่นตะไคร้ผสมใบอิโร
ใบชะพลูนะ น้ำลายก็สอঁล้นปาก”

เบะส่าห่อปากส่งเสียงสึดสุด

“หายากด้วยหรือ เห็นเห็ดมันขึ้นในม่อนเมืองมางทั้งปีเนาะ”
เส็กอเฟ็งเข้าป่าเก็บเห็ดเป็นคราแรก

“มันขึ้นเฉพาะเดือนสี่อากาศเย็นๆ พอจ่อมปลวกต้องน้ำค้าง
เห็ดเม็งจะย้งบาน แถมอายุมันสั้น บานปลายยามป่าดลันคำ^๒ ตก
ดึกก็โรยร่วงเสียหมด” เบะส่าอธิบายพลางรุนหลังเร่งน้องชายให้รีบ
จ้า

การเก็บเห็ดเม็งเช่นนี้เกิดขึ้นทุกปี หนึ่งปีหนึ่งเป็นพิธีกรรมที่
ปฏิบัติสืบต่อกันมา ทว่าสองปีให้หลังมานี้แทบไม่มีชาวบ้านกล้าออก
จากเรือนยามวิกาล

เวียงจ่อมปลวกอยู่ห่างจากชายป่าติดหมู่บ้านไม้ไผ่ไกล กระนั้น
ดินเขาเมืองมางกลับอุดมด้วยแมงไม้สูงใหญ่ไม่ต่างกับป่าลึก

แสงยวงเหนือศีรษะลาดทะลุลงมาได้เพียงรำไร สะท้อนผิว
เห็ดเม็งกลุ่มใหญ่เหนือหย่อมจ่อมปลวกขาวโพลน

เบะส่ากวาดไต้ใบกาบออกไปเบื้องหน้า ให้แสงที่จุดอยู่ตรง
ปลายส่องสว่างถนัดนี้ สองพี่น้องคุกเข่า คว่าสิ่วแบนเล็กในกระทวย
ใบกะทัดรัดที่ร้อยเชือกโยงคาดหน้าผาก บรรจงแซะให้ลึกจนถึงโคน
แล้วเรียงอย่างเบามือใส่กระทวย

^๒ มาจากเสียงพินพาทย์ ปาดคำหรือปาดลันคำ คือ เวลาฆ่าค่าง่อนทกโมงเย็น

จู่ๆ เสียงเครื่องสายหวีดหวิวเดี่ยวไกลเดี่ยวใกล้แหวกความ
วิเวกก้องกังวานดุจดังปิ่นเมฆ^๓ ท่วงทำนองเศร้าสร้อยทิวให้อุณหภูมิ
ของพงไพรยังเยเยือก ไปไม่ทั้งแห่งและจะถูกรยับร่ำชุ่มซำบั้งเกิดเสียง
ชวนชวนดู

เส็กอสะดุ้งโหยง กระเถิบเข้ากอดแขนพี่ชายทันที

“เบะซ่า...นั่นเสียงพิณเพียะไซ่ก่อ...เหมือนมีคนกำลังเดินมา
ทางนี้...”

เบะซ่าเริ่มพรันกลัวขึ้นมาบ้าง ทว่ายามนี้มีเขาเพียงคนเดียว
ที่เป็นที่พึ่งให้น้องชายได้

“ปมียะหยังดอก ละแวกนี้มันชายป่าติดหมู่บ้านเฮา คงมีใคร
ลักคนตีตเค้นในเรือนั่นแล”

“แต่ซ่าแล้วเหมือนคนเดินมาทางนี้” ขากรรไกรเส็กอกระห็นถึ
กรอบ...กรอบ...

มันดังอีกแล้ว ครานี้หนักแน่นกว่าเก่า

เบะซ่าหันขวับไปยังแหล่งกำเนิดเสียง อากาการหวาดผวาสิ่ง
เร้นลับยากอธิบายตีบคลานขึ้นมาเกาะแน่นบนแผ่นหลัง

กรือบ!

เสียงกึ่งไม้แห้งบนผืนป่าหักสะบั้นแจ่มชัด เขาชูตัวรับแวม
พยายามเพ่งฝ่าความมืด รู้สึกล้าคอแห้งผาก น้ำลายเหนียวเหน็บ

สังคีตพิณเพียะขับขานโหยทวนกระจ่างแจ่ม ใต้แสงพระเพ็ง
รำไรเห็นรูปร่างพอมกะห่องสีบเท้ากระย่องกระแย่ง

เด็กหนุ่มผวาเฮือก เพลือกถันหายใจ ขนอ่อนที่ท้ายทอยดู

^๓ กระดิ่งอันมีเสียงไพเราะน่าหลงใหล

เกรียว

ผีหัวขาด!

ส่วนหัวของมันมีตสนิทกสิ้นไปกับม่านราตรี รอยต่อที่คอแต่ง
แต่มีด้วยคราบเลือดเซอะ นิ้วมือซ้ายของมันมีแต่หนังหุ้มกระดูก
กำลังกริร่ายกัดสายพิณที่ซิ่งติดคันทวนเหนือกะโหลก ซึ่งโดยทั่วไป
กะโหลกเครื่องดนตรีชนิดนี้มักเอาเปลือกน้ำเต้าหรือกะลามะพร้าว
มาทำครั้ง ทว่าภาพที่เห็นช่างน่าสยดสยอง

มันเป็นกะโหลก!

กะโหลกศิระษะมนุษย์กำลังส่ายยืม!

ลักษณะเนื้อหนังคงเป็นหัวของมันเอง พื้นผิวบางส่วนมีหย่อม
ผมแห้งกรังแซมอยู่ห่าง ๆ คันทวนติดอยู่ด้านบนกะโหลกเป็นกระดูก
ท่อนยาวขาวขุ่นประดับด้วยเศษเนื้อประปราย สายพิณที่ซิ่งดังทำ
มาจากเส้นผมสังกะตัง

เห็นแล้วน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าเส่กอัจฉินตนาการไว้อยู่หลาย
ขุม!

“อ้ากกก...!”

เส่กอประหวั่นจนสติกระเจิง กริร่าร้องด้วยความหวาดกลัว

ได้จุดไฟร่วงพล็อยจากมือเบะซ่า แห้งขาอ่อนยวบทรุดเหมะ
ลงกับพื้น สติที่ยังพอหลงเหลือสั่งให้เขาออกวิ่ง

ชั่วขณะมันเบลอ เส่กอทิ้งกระทวยออกวิ่งเตลิดไปก่อนแล้ว

เบะซ่าสะบัดศิระษะถี่แรง ขนหัวลุกชันหวั่นผวา เด็กหนุ่ม
พยายามยันกายลุกขึ้นหมายวิ่งตามหลังน้องชายไป เมื่อหยัดยืนได้
กลับเสียวแปลบตรงข้อเท้า กลิ่นกำมะถันที่ซ้อบเชือกไชยเตะจุมุก
เด็กหนุ่มก้มดูเชือกกากกล้วยที่ตวัดรั้งข้อเท้าตนเอาไว้เมื่อครู่

ก่อนกรี๊ดร้อง ทว่ามีเพียงเสียงแหบแห้งสิ้นหวังเล็ดลอดออกมาจาก
ลำคอเพียงเท่านั้น

เชือกผูกกระตุกจนเบะสำหรับน้ำคะมำ

เขาใช้เรี่ยวแรงที่มีทั้งหมดจิกปลายนิ้วลงกับพื้นก่อนถูกลาก
หายวับเข้าพงรกชั้วพริบตา

เสียงร้องโหยหวนอย่างไร้ความหวังจุดตกอยู่ในห้วงฝันที่ไม่มี
วันได้ลืมตาตื่น

ลำนํ้าพิณเพียะอาดูรยังคงแว่วระแ่มว คคล้ายหวนให้อาลัยแก่
เบะสำ...

ตัวอย่าง

ความรกรักของพงไพโรที่ชนาบภยทั้งสองตั้งแฝงภยัน-
 ตรายนานับการ สายตาคมกริบของไอ้กาป นายฮ้อยหัวขบวน
 ‘พ่อค้าวัวต่าง’ สอดส่ายระแวดระวัง

ชนท้องถิ่นต่างรู้จักกองวัวขนาดใหญ่เหล่านี้เป็นการเอาวัว
 ไป ‘ต่าง’ หรือบรรทุกสินค้าอย่างเกือทะเลจากแคว้นมอญ หนึ่ง
 สัตว์หายาก ยาสูบ และสินค้าแปลกตาหาไม่มีในท้องถิ่น บางพื้นที่
 ใช้คำว่า ‘ต่าง’ เรียกภษานะจักสานทรงกระบอกคล้ายกระบุง

กลุ่มนี้เป็นพ่อค้าพื้นเมืองจากแม่แตงและสะเมิง จากประสพ-
 การณ์ที่ผันผ่านได้หลอหลอมให้ร่างกายทนทรหดต่อการเดินทาง
 และไม่แปลกที่พวกเขาต้องสำเหนียกอยู่เสมอว่าธรรมชาตินั้นเปี่ยม
 ด้วยความดิบเถื่อนซุกซ่อนอยู่ภายใต้ความมดงามของมัน

แม้คุ้นเคยกับภูมิประเทศแถบนี้มานาน แต่ไม่อาจทำให้
 ไอ้กาปสัญจรผ่านเทือกทิวชันหลังของม่อนเม็งมางแห่งนี้ได้อย่าง

มันใจ

ประตาวัวรอรวยตัวของพ่อค้าสี่คนเริ่มชะลอฝีเท้า วันนี้พวกมันเดินต่อเนื่องมาตั้งแต่ยามก่องงาย บัดนี้ล่วงสู่ยามตะแหลังค่ำ^๔ จึงเริ่มเกินขีดจำกัดและกำลังของพวกมัน

“บ่อยากผ่านเส้นนี้เลยวะ ให้ตายเถอะ”

“ผ่านไปก็ได้ สายนี้เป็นเส้นเดียวที่จะลงไปเขากลางค้ำหังฉัตรได้ ถ้าเลี้ยงก็ต้องอ้อมไปทางตะวันตกโน้น กว่าจะถึงฮอด สองยางและแม่ระมาดก็ไปไปก่อนเดือน เดียวต้องวกขึ้นมาอีก เสียเวลาเปล่าป्ली”

นายฮ้อยกาปชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย

“มันก็จริงของเอ็ง แต่เวียงอะไรชื่อเม็งมาง อัมมงคลขนาด”

ผู้ร่วมขบวนเพียงผ่านทางเลาะนี้คราแรก

“นั่นสิ ขนาดพวกวิเทหราช^๕ ยังแขยง มางก็เลือดเนื้อ เม็งก็คือสิ สงสัยจะชี้แจงแก้อย่างพวกมันว่า”

พ่อค้าลูปแขนป้อย ไม่รู้เพราะอากาศหนาวหรือคร้ามกับชื่อเวียง

นายฮ้อยกาปส่ายหน้า

“ที่จริงเวียงนี้ได้ชื่อเม็ง คนพื้นถิ่นเขาเรียกตัวเองว่าชาวเวียงเม็งมาง แต่ถิ่นอื่นเพี้ยนเป็นเม็งมางแล้วโยงความหมายเสียมั่วซั่ว”

“ยังงี้ก็ไปเป็นมงคลอยู่ดี ได้ยินแล้วไพลินก็ไปถึงซากผีซากศพ

^๔ ยามแบบล้านนายามหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ช่วงกลางวันมีแปดชั่วยามและกลางคืนมีอีกแปดชั่วยาม ยามก่องงายตรงกับ ๐๗.๓๐ น. - ๐๘.๐๐ น. และยามตะแหลังค่ำตรงกับ ๑๕.๐๐ น. - ๑๖.๓๐ น.

^๕ อวันหนาน มณฑลหนึ่งของจีน

นำรังเกียจฉิบ...”

วัวตัวหน้าสุดหยุดกึก พันลมพริตร่อนจุกพะเยิบพะยาบ

“หุด! แฉ่งน้อยทั้งหลายเป็นอะหยังไปอีกละนั่น เพิ่งตัดเข้าป่า
มาเมื่อกี้เอง อีกตั้งไขกว่าจะลุถึงหมู่บ้าน”

ตั้งซั้งเดาะลั่นไม่พอใจ ส่วนลึกลับสังหรณ์ว่ามีบางอย่างไม่ชอบ
มาพากลภายใต้ความสงบถึงขั้นวังเวงของพงพีรกชัฏแห่งเมิงมาง
กอบกับสองปีมานี้มีเรื่องเล่าในหมู่ชายฮ้อยด้วยกันว่าสื่อโพงโง
พรายในม่อนเมิงมางมันร้ายขนาด กลืนคนเข้าป่าหาคศพไม่พบมานานัก
ต่อนัก

นายฮ้อยกาปฐุมือข้างหนึ่งเป็นสัญญาณให้เงียบ เมื่อกองวัว
เห็นตัวหนึ่งดำนหน้าหยุด อีกร้อยตัวตามหลังจึงค่อยทยอยหยุดตาม

“ฮือ...”

เหล่านายฮ้อยเงียหูฟัง ยกระดับความรอบคอบ คลับคล้ายมีคน
คนคร่ำครวญอยู่ในละแวก

“ฮือ...ฮือ...”

สายลมนิ่งงันเย็นเฉียบไล่ผิวจนขนลุกชัน แต่ไม่มีผู้ใดแยแส
ตั้งสัมปชัญญะเพ่งพิศความหาต้นตอ

ไอ้กาปย่องหายตรงลุ่มทุมข้างทาง ชั่วอึดใจมันไปโผล่ที่จุด
ห่างออกไปเบื้องหน้า ชี้นี้วมายังเกลอคนหนึ่งแล้วกวักมือเรียก บ่ง
นัยให้ที่เหลืออีกสองเฝ้ากองวัวต่าง

แม้ป้ายคัลลยตะวันยังเจิดจ้า ป่ารกครึ้มกลับไม่ยอมมิให้แสง
สว่างเล็ดลอดลงมามากนัก ก่อภาพไอ้กาปเป็นเงาตะคุ่มน่าประหวั่น

“รีบ ๆ ไปสิวะ”

สองคนที่เหลือพร้อมใจรูลหลังคนข้างหน้าโดยมิได้แฉะ

ไอ้โบ้งสืบเท้าไควว่อง ประชิดข้างเพื่อนก่อนถูกดึงผลุบเข้าพง
ไอ้กาปั้งย่องรั้งไอ้โบ้งทรุดตาม

เด็กชายเนื้อตัวมอมแมมนั่งกอดเข้าไกวตัวอยู่บนพื้น ศีรษะ
ซุกเกือบมิดในวงแขนตน นิ้วมือทั้งสองข้างลั่นระริก เสียงครางพะ
แผ่วเสียดออกมาเป็นระยะ

นายฮ้อยกาปย่ำเบา ๆ เข้าไปใกล้ เอ้อมมือแตะไหล่
“ไอ้หนู เอ็งมานั่งทำอะไรยังตรงนี้”

เด็กชายสะดุ้งโหยง กริธร้องลั่น ถอยกรุดลงลาน ไอ้กาป
พลอยตกใจไม่แพ้กัน

“อย่าเข้ามานะ...อย่าเข้ามา สากลัวแล้ว ไอ้พิณเพียะหัว
กะโหลก! ไอ้หัวขาด! มันฆ่า...ฆ่าเบะล่า ฮือ...เบะล่าตาย...”

เสื่อกประนมมือสั่นเต็มเหนื่อหัว นายฮ้อยต่างคนต่างฉายแวว
พิศวงบนใบหน้า

“เอ็งเข้าไปปลอบเด็กไป ตามให้รู้เรื่อง เป็นลูกเต้าเหล่าใคร ถ้า
อยู่เวียงเม็งมางพันม่อนข้างหน้าจะได้พาไปส่ง” ไอ้กาปพยักพืด
ให้ไอ้โบ้งออกหน้าบ้าง

“เอ็งได้ยินอะไรหรือเปลววะ” ไอ้โบ้งชะงัก

“อะไรอีกล่ะ มีแต่เด็กนี่แหละที่ตรงจวนสาหลอนไปหมดแล้ว”

“ป๋ เสียงคนตรี”

นายฮ้อยเงี่ยหูฟัง คล้ายแว่วตามสายลมจากป่าลึก

“เออวะ เหมือนเสียงเครื่องสายอะไรสักอย่าง”

“อ้ากกก...!”

เด็กชายทิ้งผมตัวเอง ปลายเล็บจิกหนังศีรษะคล้ายคนจิต
วิปลาส

แม้ยังหลบท่าที่เด็กชาย แต่ใจบังเกิดความสลดสังเวช นาย
ฮ้อยกาปลัดนิ้วตึงแขนเล่อก กันไม่ให้มันทำร้ายตัวเอง

“ไอ้หนูป่ต้องคร้าม หมูเฮามีกันหลายคน บ่มีอะหยังทำร้าย
เอ็งได้ดอก”

นายฮ้อยพยายามปลอบสุดความสามารถ พ่อค้าวัวต่างเช่น
เขามีหรือจะเคยเลี้ยงละอ่อน นั้นเป็นหน้าที่แม่เหี้ยเฝ้าเรือน และ
ที่สำคัญเขายังไม่ได้ทาบทขอใครมาเป็นเมีย

เส่อกเริ่มกระตุกเพิ่ม ร่างกายฝ่ายผอมไม่รู้เอาเร็วแรงจาก
ไหนตื่นจนหลุดมือนายฮ้อย ล้มตึงนอนแบ็บคลุกไปกับดิน สติสิ้น
สูญหลุดลอย

“ไอ้กาปตะตั้งปฏิกริยาผิดปกติของเด็กชาย เขารีบวิ่งเข้าไปอุ้ม
คนลานกลับไปยังกองขบวนวัวต่าง

“ชอบเด็กที่ไหนมาละนั่น” หนึ่งในผู้เฝ้ากองตะโกนถาม

“บรู้เหมือนกัน ช่วยจัดท่านอนคว่ำบนหลังวัวให้ดี ประเดี๋ย
ตกลงมาอีกจะยุ่งใหญ่” นายฮ้อยให้เกล่อช่วยจับแขนขาเส่อกพาด
หลังวัว

“รีบหาหมอยาด่วน เวียงเม็งมางคงมี” ไอ้บั้งวิ่งตามหลังมา
พลางเร่งให้ออกเดินทาง เสียงเครื่องสายในดงไพรยังทำให้เขาชนลูก
อยู่ไม่วาย

ขณะกองขบวนนายฮ้อยเคลื่อนห่างออกไป ชายถือพิณเพียะ
โคจรกระตุกในมืออ้อมเหยียดเกรียมเหนื่อเนินดินตรงเชิงเขา

แน่นอน...องคาพยพของมันยังอยู่ครบสามสิบสอง

ที...คงไม่มีชาวบ้านกล้าขึ้นม่อนเม็งมางไปอีกนาน!

หนุ่มร่างเปรียวได้ขึ้นต้นพะยอมข้างเรือนไม้สักเมืองมา
 ชั้นเดียวขนาดย่อมอย่างแค่วั่วคล่อง สายน้ำไหลเอื่อยจากภูเขาเลาะ
 ข้างเรือนส่งผ่านความชุ่มฉ่ำได้ไม่น้อย พื้นผิวสงบดูจระจกสะท้อน
 ดวงอาทิตย์สกาวิมลสันเขา

เขากระโดดหย็อยลงชายคาที่มุงด้วยแป้นเกล็ดเมื่อได้ระดับ
 เหมาะเจาะ แล้วเขย่งเอื้อมมือรั้งกิ่งที่อุดมด้วยพวงซ้อเฉดขาวนวล
 แกมเหลืองอ่อนเข้าหาตัว

“ชื่นใจขนาด”

รอยยิ้มสดใสไม่แพ้แสงแรกที่แยงพยับอดทิวยามอรุณรุ่ง ช่วย
 ไล่บรรยากาศห่อเหี่ยวของประดาคนเจ็บไข้ที่กำลังนั่งรอดูอาการกับ
 ตาปับน้าวให้สดชื่นตามไปด้วย

“กานฟ้า! เต็มวัยก็ตกลงมาขาพลิกแขนแพลงอีกหрок”

ละออบเยิ้มหน้าออกมาจากห้องครัวไฟซึ่งวางขนานกับ

เรื่อนนอนหรือเรื่อนใหญ่ เสียงเอ็ดไมใคร่จริงจังแต่เปี่ยมด้วยความ
อ่อนใจระคนอาหาร

“จ๊ะแม่ ได้สักห้าหกพวงก็ลงแล้ว” กานฟ้ายิ้มแหยม

“ทำไมบ่ให้อุ้มช่วยป็นขึ้นไปได้เด้อแล้ว”

“โหย...ซิ่นให้อุ้มขึ้นมาเก็บ กะยอมร่วงหมดต้นกันพอดี มีอ
มันหนักเสียนขนาดนั้น”

คนถูกพาดพิงยืนกางผ้าฝ้ายทอมือรอรับช่อพะยอมอยู่ใต้ต้น
จงใจทำหน้าระอาให้เห็น อยู่ดี ๆ ก็โดนแหวะ

“จ้ำ พ่อคนมือเบา ทำอะหยังก็ล่อละเอียดไปหมดเลยละจ๊ะ”

“ไอ้อุ้มเบ้าปากเสริมได้ไม่ทันไร

“โหย!”

กานฟ้าเลี้ยงปากยื่นปากเจ้อของไอ้อุ้มขณะเด็ดก้านดอกแล้ว
ปากระแตกเต็มแรงจนอีกฝายหน้าจ้ำ เอามือลูบป้อย ๆ

“ฮ่า ๆ...สากก็ป่าแมนเหมือนกันนะนี่”

“แกลังกันทุกวันบ่เปื้อบ้างก่อ บ่ใช่ละอ่อนน้อยแล้วเนื้อ ยังจะ
เล่นบ่ประสีประสา รีบเก็บก็รีบลง แม่จะได้เลือกช่อสวย ๆ เอามาทำ
มือเช้า ที่เหลือเอาไปเด็ดตากแห้งให้ดี เดี่ยวเอามาบดทำยาหอม”

ละออบส่ายหน้าก่อนหายเข้าไปในห้องครัวไฟ

“ทำอะหยังจ๊ะ”

“ล้างข้าวสารเหนียวที่แช่ไว้ตั้งแต่เมื่อคืน จะไม่ทำข้าวแค้นลัก
หน้อย”

“แม่จ้ำ วันนี้กานอยากกินย้าดอกกะยอม ปีนี้เพิ่งจะบานเต็ม
ต้นยังบ่ได้ลิ้มสักที”

กานฟ้าตะโกนอ้อนมารดาให้ได้ยินถึงห้องตะไฟ พลางโยนช่อ

ที่เด็ดจากกิ่งลงฝืนฝ้ายอย่างเหมาะสม ให้อุ้มทำหน้าที่ปลูกคู่ประดอง
ฝ้ายบระวังไม่ให้ดอกซ้ำ

ไม่นานงานฟ้าก็กระเจินจากหลังศาล่าตัน ทั้งได้ทั้งรูดลงพื้น
ในชั่วอึดใจ

“เอาไปเด็ด ล้างให้สะอาด แล้วสยายใส่กระดังตากไว้ที่ชาน
แดดหลังเรือน สาจะไปช่วยตาสักหน่อย ช่วงนี้ลมเย็น คนเจ็บไข้ได้
ป่วยมารักษากันขนัดนัก”

สิ้นคำกานฟ้าเดินลิวพร้อมวงหน้าเป็อนยิ้มสว่างไสวทักทาย
ชาวเวียงซึ่งล้วนแล้วแต่สูงวัย

คุ้มยาต่าบั้นฮ่าวลือเลื่องที่สุดในเวียง ไม่เพียงแต่ประสิทธิภาพ
การรักษา แต่บั้นฮ่าวหมอชรายังใจดีให้เชื่อค่าหยูกยาได้เนือง ๆ
แทนที่ชาวเวียงผู้ยากไร้จะทำไขสือบายเบียงไม่ยอมมชดใช้ กลับรู้สึก
เกรงใจมากขึ้นเสียกว่าเดิม จนต้องเร่งหาเส้นทางที่ออก มาคืนพร้อม
พืชผักเปิดไถ่ต่างดอกเบียง

“ยายเป็นอะหยังมาจ๊ะ”

กานฟ้านั่งยองลงด้านหน้าหญิงชราผู้นั่งหน้าสุดก่อนถามไถ่
แม้ศาลาหลังนี้ปลูกไว้สำหรับชาวบ้านนั่งรอเรียกตรวจไมใคร
โอ้อ่าใหญ่โต รอบด้านกลับไปรุ่งโล่งให้ความรู้สึกผ่อนคลายเมื่อ
ทอดตาตามสายน้ำใสฉ่ำและทิวพฤกษ์ขจีแกมสีไม้ดอกเบียงหน้า
เหนือศีรษะมีตุ้งใจหรือตุ้งชัยถูกถักทอด้วยช่างมากฝีมือใน

^๖ เส้น คือเหรียญทำด้วยสำริดชุบเงิน หนุนด้านหน้าเป็นลวดลายทั้งแบบเส้นเดียว
ผ่ากลางและแบบที่มีกึ่ง ส่วนห้อย เป็นเหรียญโลหะผสมเคลือบผิวด้วยโลหะเงิน
ด้านหน้าหนุนขึ้นมากล้ายเงินเส้นแต่ผิวเรียบ

การขีดและจกจนลวดลายที่ได้งามวิจิตร ห้อยย้อยจากหลังคาเป็นเกล็ด บนพื้นมีเบาะนั่งพร้อมหมอนอิงวางลดหลั่นตามลำดับให้คนปวยนั่งเรียงต่อกันไป

“เข้ากับช้อเท้ายามันยี่ดนัก ยิ่งอากาศเย็นรำเพยก็ยิ่งเดินเหินบ่สะดก มันปวดไปหมดเลยลูกเอ๊ย”

หญิงชรากำมือหลวมแล้วหุบเข่าตัวเองเบา ๆ

“เข่ายายบ่ได้บวมแม่นก้อ เคยได้ยินเสียงกรอบแกรบตอนย่าเท้าบ่างใหม่จ๊ะ” กานฟ้าพุดพลางกตปลายนิ้วแฉวงลูกสะบ้า

หญิงชราทำท่านี้ “จะว่าไปยายเคยได้ยินเสียงอย่างว่าจริง ๆ ลูกขึ้นเดินที่ไรก็มีเสียงอย่างพ่อหนุ่มว่านั่นแหละ”

“ลมจับโป่งน้ำเขาจะยาย แฉวงลูกสะบ้าบ่บวมน้ำแบบนี้คงเป็นโป่งแห้ง เดียวกานจะลองกดจุด กระตุ่นให้เลือดลมมันไหลเวียนล็กน้อย ประเดี้ยวเอาไฟล น้ำมันงา ผลมกับขม้นชันและการบูรพอกไว้ บ่นานก็หายปวดแล้วจ๊ะ”

นวดเสร็จกานฟ้าเดินไปเปิดแอ็บเล็กตลับใหญ่บรรจุสมุนไพรรหลากชนิดตักส่วนผลมใส่ในถ้วย เมื่อก่อนต้องใช้เป็งสำริดชิ้นเล็กเท่าหัวแม่มือมาเป็นตัวถ่วงน้ำหนักตวงปริมาณ บัดนี้ชายหนุ่มเชี่ยวชาญไม่น้อย หากเป็นยาใช้ภายนอกสามารถกะเนปริมาณอย่างเหมาะเจาะ ทุนแรงตาบั้นสาวได้อักไข

ไฟลผลมขม้นชันอวลมาก่อนตัวกานฟ้าจะลุดถึง นิ้วผ่องเรียวยาวหยิบไฟเหลาแบนคว้านยาชันสีนวลในถ้วยฉาบลงเป็นแผ่นบางบนเข่าหญิงชรา

“เย็นดีจริงพ่อหนุ่ม”

“คนเกล็ดสระระแห่น่งไปด้้วยนะจ๊ะยาย ออกฤทธิช่าช่วย

บรรเทาอาการปวดได้หน่อย เดี่ยวตักใส่แอ็บไว้ใช้ที่บ้านยามมัน
ตึงมันปวดนะจ๊ะ”

“มางสะเหี่ยวสังขารห้อยก็อย่างนี้ละพ้อหนุ่มเอ๊ย”

หญิงแก่บ่นกระปอดกระแปด

“หญิงยามันรักษาได้แค่ชั่วคราวชั่วคราว ต่อไปยายควรระวัง
อาหารการกินสักหน่อย ดีจากภายในดีกว่ามานั่งรักษาเสียอีกนา”

“หมูไก่อูกลหลานก็ทำให้กินทุกวัน จะอื่เรียกว่ากินดีอยู่ดีได้ก่อ”

“ยายได้กินปลาเนื้อขาว ๆ อย่างปลาสำลี ปลากะพงบ้างก่อ
กินแทนหมูได้เป็นดี หากเรือนมวัวเลี้ยงก็รีดนมมาต้มพ้ออุ่นแล้วดื่ม
ยิ่งดีต่อข้อเข่านัก”

น้ำเสียงละไมกอปรักบัวงหน้าแผ้วผ่องหมดจดไม่อาจดับ
อาการตะลึงพริ้งเพริดของอีกฝ่ายแม้แต่นิด

“เป็นคนบ่กินนมคน จะให้ไปกินนมวัวนมควายจะดี”

“งานฟ้าเติบโตขึ้นมาหล่อเหลาจะอื่ก็เพราะนมวัวนี้ละยาย”

ไอ้อุ่มเดินเข้ามาสอดระคนหัวเราะคิกคัก ตากพะยอมเรียบร้อย
ถึงได้แจ้นมาช่วยเกลอหน้าคุ่มอีกแรง

หญิงสูงวัยปากอ้าตาค้าง นึกไม่ถึงว่ากระทั่งหลานชายโตนตั้ง
หัวแก้วหัวแหวนของตาป็นฮ่าวยังถูกจับกรอกปากด้วยนมวัวตั้งแต่
เล็ก

ช่างสรรหาวิธีเลี้ยงหลานได้พิลึกนัก!

ทันใดฮอกที่แขนคอวัวของขบวนพ้อดำวัวต่างกวัดไกวกรู้ง-
กริ่งมาแต่ไกล คลื่นสะเทือนถึยบริบเร่งดังดูตสายตาทุกคู่ในคุ่ม

“วัวตัวนั้นคอนต่างแล้วยังแบกอะไรบนหลังนะ” หญิงชรา
สะส่ายตาจากเนื้อไพลชั้นบนเข่า หยีตามองลอดคุ่มวัวระเนง

“พ่อค้าวัวต่างแบกคนเจ็บมากระมัง ท่าทางลูกนอนอย่างนั้น”
กานฟ้าสังเกต

“ปกติมาเป็นกองขบวน ไหงเห็นวัวอยู่ตัวเดียว” ไอ้อุ่มวิ่งออกไปดู เป็นจังหวะนายฮ้อยยกคนพาดบนหลังวัวลงหอบในอ้อมแขนพอดี

“ช่วยไอ้หนูนี้ด้วยเถอะ พี่นเพื่อนทำร้ายตัวเองจนหมดสติไปแล้ว”

“รีบเข้ามาข้างในเลยนายฮ้อย” ไอ้อุ่มวิ่งนำทางไปที่แคร่ “วางไอ้หนูลงบนแคร่ก่อน”

ชาวเวียงที่รอรับการรักษาต่างกรุเข้ามุงล้อมแคร่พลางกระซิบกระซาบ

“กลับไปนั่งที่เดิมก่อนนะจะตายย มุงกันแบบนี้เดี๋ยวอากาศบ่ถ่ายเท” กานฟ้าวอน

“นั่นมันเส็กอ หลานเข้าป้อมันนี่”

หญิงชราปวดเข่ายังอุตส่าห์เดินโขยกเขยกเข้ามาร่วมมุงกับคนอื่น เกิดเสียงฮือฮาดังไม่ขาดสาย

“เรื่อนเฒ่าเข้าป้อมตรงชายป่าตีนม่อนฟากกระโน้นนะรี” หนึ่งในไพร่เมืองแปลกใจที่ได้จากอีกฟากภูเขามาเล่นอะไรไกลถึงที่นี่

กานฟ้ากตปลายนิ้วอย่างเบามือตรงเส้นเลือดแถวลำคอสังเกตซีพจร “อุ่ม ขอพิมเสนขนาดหน่อย แล้วเอาผ้าชุบน้ำฝนเย็นในตุ่มบิตหมาดมาด้วย”

ชาวบ้านยอมกลับไปนั่ง มีใช้เชื้อฟิงหนุ่มกานฟ้า แต่เกรงว่าจะถูกโขกค้ำรักษาจนหูฉี่ต่างหาก

กลิ่นหอมเย็นจากน้ำมันใบหนาดให้ความรู้สึกแจ่มชื่น กานฟ้า

รับขวดรีวเล็กจากไอ้อู่ม หยอดของเหลวใสใสฟ้าเย็นแล้วเซ็ดใบหน้า และลำคอเล็กน้อย ไม่นานเด็กชายฟื้นสติ เมื่อแรกยังสะดุ้ง แต่พอกวาดตาโดยรอบเห็นใบหน้าชาวเวียงที่คุ้นเคยจึงโผล่เข้ากอดเอว กานฟ้าเสียนั่น

“บ่เป็นอะหยังแล้ว บ่ต๋องกลัว” กานฟ้าลูบหลังเล็กน้อย

“ปีศาจพิณเพียะ...มันเอาเบะซ่าไปกินแล้ว...” เด็กชายสิ้น สะท้าน

ชาวบ้านครางฮือ

“เหตุอาเพศในคืนเพ็งอีกแล้วกา เรื่องเงียบไปตั้งหลายเดือน นึกว่าอาถรรพณ์ทุเลาลงบ้างแล้วเสียอีก” หนึ่งในนั้นพิมพ์้า

“เกิดอะหยังขึ้น เล่าให้สาฟังได้ก่อ” กานฟ้าถามอ่อนโยน

“เล็กน้อยกับเบะซ่าไปเก็บเห็ดเมิง แล้วมีหัวขาด...มันกินเบะซ่า... โย...” น้ำตาเด็กชายทะเล็ดกลาย ยากข่มกลั้นอาการโศกกาตุร

“โอ ผีกะปู้ย่าคุ้มครองลูกหลานด้วยเทอญ” หญิงชราบวดเข้า ประนมมือเหนือหัว “เด็กน้อยยังมีอาการผวาอยู่ ใครร้องขวัญเป็น ร้องให้เสื่อมันหน่อย”

“สาเอง” ชายฟุงพลุ้ออาสา

“บ่มีบายศรีจะเป็นอะหยังก่อ”

“สวดเรียกขวัญให้กลับจากป่าจากตงก่อน ค่อยให้เข้าป้อเรียก หมอมาทำพิธีประกอบบายศรีหมากพลุให้หลานมัน”

ชายเจ้าเนื้อยกมือขึ้นกระพุ่ม

“อะชะไล อะชะไซโย อะชะในวันนี้ก็เป็นวันดี เป็นวันศรีไส ขวัญเจ้าอย่าไปล่าเล่นยังดง ขวัญเจ้าอย่าไปหลงเสี่ยยังแม่น้ำถม ปลา ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่ยังฟุงยังนากลางป่า อย่าไปอยู่ถีนาคาถม

หมู่ครูทหากหลายเหลือ มังคละขวัญเจ้าอย่าไปสวดล่าเมืองผีต่างด้าว
ขวัญเจ้าอย่าไปเมืองท่านท้าวโอยศวร ขวัญเจ้าอย่าไปอยู่สุขสวัสดิ
มวนเล่นที่เถื่อนถ้ำย่านน้ำวังคูหา ให้เจ้าได้อยู่ดีมีที่มาอายุมันยืนยาว
นั้นยุ่งจักมี อมฺพุธโร รุกขิตติ ธมฺโม รุกขิตติ สังโฆ รุกขิตติ ลมพณัง
มหาพณัง อมฺ สวาหะ”

ผู้เฒ่าผู้แก่ในศาลาเข้ามาดูบศึรชะปลอบโยนเด็กชาย ไม่มี
ฝ้ายไหมมือผูกขวัญผูกแขนจึงทำได้เพียงเท่านี้

“สาวาริบแจ้เมืองให้เร่งแก้สักหน่อยเป็นดี”

“ท้าววิลานะหรือจะทำอะหยังได้ เวลาประชาไพร่เดือดร้อน
บ่เคยเห็นพ่อเมืองออกว่าราชการเป็นปีแล้ว ไซ้แต่ให้สวนามข้างตั้ง
ข้างแคว่อกมารับหน้าไปอย่างนั้นเอง บ่เห็นได้เรื่องได้ราว”

ดวงตาไพร่เมืองต่างฉายแววอุนเฉียว

“ก็จริง ยามใดชาวบ้านร้องทุกข์เห็นแต่เสมีนไร่ประโยชน์นั้น
แหละโผล่มาเป็นหน้าด่าน บรู้อพ่อเมืองทำอะหยังอยู่แต่ในคุ่ม”

“เสมีนบอกว่าท้าววิลานะจับไซ้ได้ป่วยบไซ้กา”

“โธ้ย เจ็บป่วยอะหยังเป็นปีเป็นชาติ บ่ตายๆ ไปเสียให้คนอื่น
เขาขึ้นแทน”

ไอ้กาไปไม่ยอมมีส่วนร่วมในการถกการเมืองของเวียงต่างถิ่น
แค่เรื่องค้าขายก็ปวดกบาลจะแย

“ในเมื่อเด็กปลอดภัยแล้ว นายฮ้อยไปละ เตียวเกลอรออยู่
นอกเวียงจะว่าเอา”

“ขอบคุณนายฮ้อยมาก ไปเจอเล่กอตตรงไหนละนั้น” กานฟ้า
ถาม

“ขบรวนั่วต่างลัดดงตรงม่อนเม็งมางเข้ามาตรงสิ้นแดนหละปูน

“ไม่รู้เหมือนกันว่าเด็กคนนี้จะเติบโตไปถึงฝั่งนั้นได้จะได้อ”

นายฮ้อยผละไป ชาวบ้านต่างมองหน้ากันปริบ ๆ ด้วย
ชายแดนหละปูนหรือลำพูนติดดินม่อนเมืองมางอีกฟากเขา เส่กอ
เติบโตไปไกลขนาดนั้น สิ่งที่เห็นย่อมไม่ธรรมดา

กานฟ้าให้เส่กอจิบน้ำมะลิ เมื่อเส้นประสาทเครียดเคร่งฝ่อน
คลาย เด็กชายจึงค่อยสงบลงกระทั่งผล็อยหลับในที่สุด

“ย่าห้!”

ชายควบม้าห้อยตะบิ่งลู่คุ่มหมอยาเมืองมาง

“ใครมาอีกละนั่น” หญิงชราหรีตา

กางเกงเย็บจากผ้าตีนจกฉายเครือกาบหมากบ่งว่าเป็นคน
เวียงอ้าว!

ตัวอย่าง

ส่วนก่อน

ไม่พินสุ่มทับในกองไฟตรงลานกว้างหน้าคุ้มอันโอร่าของพ่อค้าผู้มั่งคั่งแห่งเวียงอัศวาลัยเปรี๊ยะไม่ขาดสาย ที่เรียกคุ้มหาไซ้เจ้าของมีเชื้อเจ้าไม่ ทว่าบรรดาไพร่เมืองต่างเรียกเรือนอันใหญ่โตโอร่าแห่งนี้ไม่ต่างอะไรกับคุ้มพ่อเมือง

“ค่านับงู่มุนัก กำตะไคร้หอมแห้งกับขุยตันสะเดาโยนใส่กองไฟลานสักหน่อย บ่อย่างนั้นคินนี้เลือดหมดตัวเพราะไอ้พวกปากเข็มแน่”

“เอ็งบอกใคร”

“ตอนนี้พูดอยู่กับใครละ นั่งกันอยู่สองคนหัดใช้หัวคิดเสียบ้าง”

“บิไรซี่ข้าใคร อยากรู้ได้ก็ไปหยิบตรงเรือนเก็บของหลังครัวไฟเอง” ไฉนจะแบ่ปากใส่อีกฝ่าย มิใช่เรื่องใหญ่แต่มันคร้านจะเดิน

“เออ ขอให้งู่มุนักเลือดเอ็งจนหมดตัว”

ขอเห่บ่นอุบอิบพลางเดินดุ่มขึ้นบันไดด้านขวาของเรือน
ขนาดใหญ่ ฝ่าเท้าสัมผัสของเหลวบางอย่างหนืดเหนอะตามขั้น
บันได

ใครทำน้ำอะไรหกเอาไว้วะ เกิดลัมแขนขาแพลงขึ้นมาคงแยะ...
ขอเห่บ่ปรึกษา

“ตายโหง!”

มันตกใจจนเกือบลัมหงายหลัง ด้วยย่าขึ้นเรือนมาปะชายอ้าย
ยืนตะมึนตรงหน้าพอดี เเงาตะคุ่มแบบนั้นขอเห่บ่เห็นว่าเห็นผี เล่นเอา
หัวใจร่วงหายไปตั้งตาตุ่ม

เจ้าคุ่มของขอเห่บ่ยีนได้ใครไม่เหี้ยะสว่างนวลสบายตา แสง
สาดทับทางด้านหลังก่อเงาทาบโอบหน้าจนคาดเดาคความรู้สึกไม่ออก

“หาสมันไพรใส่ไฟลานไล่ยุงหรือ”

รอยยิ้มเย็นประดับวงหน้าเยาว์วัยดูอ่อนหวานมากกว่าล่ำสัน
แววดาสะท้อนแสงโคมกลับคมกริบแฝงความลึกลับนำพรันเกรง

นับแต่เข้ามาเป็นคนช่วยคุ่มกองจิวเมื่อปีกลาย ใ้อ้นะทราบ
เพียงเจ้าของคุ่มช่างชะตาอาภัพ บิดามารดาสิ้นไปตั้งแต่ชายอ้ายยัง
เล็ก เหลือเพียงดำ...เด็กชายในเรือนอายุแก่กว่าไม่กี่ปี บ้างลักเล็ก
ขโมยน้อย บ้างขอทานเลี้ยงดูกันมาจนเติบโตใหญ่ ถ้าไรเด็กชายดำผู้
นั้นย่อมไร้คุ่มชายอ้ายพ่อค้าใหญ่เช่นทุกวันนี้

“หัวค้ายุงเหือบเรือตมุนัก ตะใคร้หอมคงช่วยได้มาก”

ขอเห่บ่เกาแขนตรงรอยถูกยุงกัด

“คร้วไฟบ่เหลือสักต้น สงสัยแม่คร้วใช้จนเกลี้ยงก่อนกลับไป
พักผ่อนที่เรือนเกิด” ชายอ้ายหมายถึงบ้านเกิดแท้ ๆ ของบริวารใน
คุ่ม “อ้าว สาหิบบมาให้แล้ว”

“ห่ออะหยังจ๊ะ”

ยอหฺร่แปลกใจ อยู่ดี ๆ นายหฺวกก็ยื่นของให้

“ขุยตันสะเดา ไปรยใส่ไฟไปพลาง ๆ ก่อน ไลยุงได้ดีเหมือนกัน เมื่อกี้ได้ยินเสียงอะอะมะเทิง ตีกันอย่างกับเด็กอมมือ เลยเข้าครัวไฟไปหาตะไคร้หอมมาให้ แต่น่าเสียดาย หาเท่าไรก็บ่เห็น จึงคว่าเอาของที่พอจะใช้แทนกันได้มาให้เนี้แหละ”

วันนี้แหวตซาขายอ้ายวรวกับพิลิก แผกกว่าปกติที่มักอ่อนโยน เป็นที่รักใคร่ของคนในคุ่ม เล่นเอายอหฺร่เสียวสันหลัง คงหวกหวกจนขายอ้ายโมโหเข้าแล้ว

“ขอสุมาเถอะนาย ใ้อ์เนาะมันก็นิสัยเสียวอย่างนี้ บ่ได้ลับฝีปาก คงนอนบ่หลับ” ยอหฺร่ยื่นมือรับห่อแล้วไหว้ปลก

“น้อยใจก้อที่บ่ได้กลับบ้านเกิดไปพักผอนเหมือนคนอื่นเขา”

“บ่เลยจ๊ะ สาส์มครใจอยู่ใฝ่าคุ่มเพื่อเจ้าคุ่มเลยจ๊ะ” มันเริ่มประจบประแจง

“ได้ยินแบบนี้สากก็สบายใจ” ซายอ้ายยิ้มเย็น “น่าจะมึนน้ำมัน เมล็ดสะเดาอยู่ ทาผิวทาตัวกันแมลงได้ผลชะงัดนัก ถ้าหาเจอจะเอาไปให้”

“อย่าลำบากเจ้าคุ่มเลยจ๊ะ ถ้ามีอะหยังตะโกนเรียกได้เลย สากบ่ใ้อ์เนาะจะรีบมาทันที” ยอหฺร่ฉิกยิ้ม เจ้าของคุ่มของมันช่างจิตใจอ่อนโยนกับบ่าวไพร่ในคุ่มเสียจริง

“อยู่กันแค่นี้ มีอะหยังก็ต้องดูแลกัน”

“ขอบคุณมากจ๊ะเจ้าคุ่ม”

ยอหฺร่ยิ้มแห้ง ยกมือเกาศีรษะ ละอายใจถึงความคร้านของตนกับใ้อ์เนาะ มัวแต่เกียกกันจนเจ้าคุ่มรำคาญ ทนไม่ไหวถึงขนาด

ต้องไปหาพากันขุมมาให้พวกมันด้วยตัวเอง

ยอเหร์รีบขย่งลงบันไดราวกับอยากเลี่ยงความกระดาก มันไม่อยากจะอย่างที่เคยทำตามปกติ เกรงว่าจะเกิดเสียงดัง ประเดี๋ยวเจ้าคุ่มขวางหูขวางตาเข้าไปอีก ใจหนึ่งก็กลัวเหยียบถูกของเหลวจนลื่นกันไถลไปถึงพื้น

“เร็วจริง” ใ้เอนาะแปลกใจ

“บ่เร็วได้จะได ปะชายอ้ายตรงซานหน้า แกอูตส์่าห์ถือห่อมาให้ คงหมั่นไล่เสียงดังโวยวายของเอ็งนั่นแหละไอ้โง่”

“เอาเถอะ กำไรขงไปอย่าพูดมาก จะว่าไปก็แปลกนะ บ่รู้ชายอ้ายครี้มอกครี้มใจจะหยัง ให้คนในคุ่มหยุดพักกลับเรือนกันหมด เหลือแต่หมู่เฮาอยู่โยงแบบนี้ เจียบเหงาขนาด”

“เห็นสายตาทังคู้ทั้งคุ่มอย่างนั้น แต่เนื้อแท้แกเป็นคนอารี-อารอบอยู่นา”

“ฮัดเซ๊ย!”

“หันหน้าไปทางโน้นสิวะ เดียวก็ติดกันหมด” ยอเหร์เงือก้าป็นหมายจะทุบลักป่าบ

“บ่ได้เป็นหวัด เป็นอะหยังก็บ่รู้ อยู่ดี ๆ ก็ดันจุมุกขุบยิบ”

ยอเหร์ส่ายหน้าระอาจิตแล้วกวักมือเรียกเกลอให้กระเถิบเข้ามาใกล้ ลดระดับเป็นเสียงกระซิบ “อย่าหว่าวไ้เง็งเลย เอ็งว่าไอ้ดำเป็นอะไรกับชายอ้ายวะ”

“เมื่อก่อนก็เป็นเด็กในคุ่มบ่ไซ่กา บ่รู้เกิดเหตุวิปริตอะหยังถึงได้ตายยกคร้วอย่างนั้น ถ้าบ่มีไอ้ดำนะ ชายอ้ายคงบ่ได้เติบโตใหญ่ขึ้นมาเป็นผู้เป็นคนแบบนี้หรือก”

ยอเหร์เขกหน้าผากใ้เอนาะเบา ๆ

“บได้หมายความว่าอย่างนั้น เอ็งปลั้งเกดหรือ ร่วมหอบ่แยกหับ
มันหมายความว่าอะหยัง”

“โอ เอ็งหมายความว่า...” ไ้เณะปิดปากเบิดตา

ยอเหร์เริ่มหาวหวอด “ร่วมทุกขัร่วมสุขกันมาตั้งแต่เด็ก บ
แปลกที่ความรู้สึกจะลึกซึ้งถึงขั้นนั้น แต่ว่าเะ ยังมีเรื่องน่าตื่นตั้น
กว่านั้นอีก...”

ไ้เณะหลับตา พยักหน้าหยิก ๆ ตัวโงเงนปวกเป็ยกกระทั่ง
ลัมตึงลงข้างไฟลาน

ยอเหร์ตั้งใจจะคว่าเพื่อนเอาไว้ ทว่าขณะเอ้อมมือมันกลับลัม
ฟูบตามกันไปอีกคน เรื่องน่าตื่นตั้นของมันจึงถูกเก็บงำไว้้อย่างนั้น

ห่างออกไปบนชานหน้าของตัวเรือน ชายอ้ายย้มหยันตรงมุม
ปาก โคมไฟเียะสะทอนันยน์ดาววโรจน์วับ

เขายกผ้าฝ้ายทอหนาทบซ้อนขึ้นปิดจุมก ตรงกลางผืนหยด
ของเหลวไ้วจันชุ่ม แม้ร่วงดูโปร่งแต่การยกถึงไม้จุน้ำจันปริ่มจากร้าน
น้ำตรงชานหน้าดูทะมัดทะแมงจันแทบไม่้อยากเชื้อสายตา

ของเหลวที่ยอเหร์พยายามหลีกเลี่ยงเมื่อครู่ บัดนี้ถูกราดจัน
ทั่วเรือนตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่มีใครทราบ

ชายอ้ายหิ้วถังน้ำไปที่ลานหน้าคุ่ม สายตาคมกริบจึงสามารถ
เบี่ยงกายหลบของเหลวที่ตนราดไ้วอย่างคล่องแคล่วแม้รอบข้างสลัว
รางเพียงใดก็ตาม มืออีกข้างยังคงใช้ผ้าฝ้ายปิดจุมก

อ่า...

หยดน้ำเมื่อโดนความร้อนย่อมเกิดเป็นไอพวยพุ่ง เมื่อแรก
ควันยังกุ่นหนา ร่วงโปร่งจึงเหน้าในดังทับอีกครา ครั้งนี้ปลายพิน
และก้อนถ่านที่แดงวาบดับสนิท

เจ้าของคุ่มดึงขายขอเห่ลากถูถูถักไปตามลานหญ้า คีระชะ
กระแทกก็กักตามขั้นบันไดอย่างน่าอนาถ ท้ายที่สุดก็ถึงซานหน้า
ขอเห่ถูถักทั้งให้บนหงายไว้สติทั้งอย่างนั้น ช่างเป็นภาพชวนสังเวช
หดหู่

ส่วนไอ้เนาะถูกลากไปพาดตรงขั้นบันได จัดท่าทางให้เหมือน
คนล้มฟูพุ่มหอดสติ

ไพลานมอดไปครู่ใหญ่ ชายอ้ายปาผ้าฝ้ายที่ใช้ปิดปากเมื่อครู่
ขึ้นไปบนเรือน เป็นจังหวะที่อัญมณีเม็ดเท่าปลายนิ้วร่วงจากหัวไหล่
สร้อยข้อมือที่หนีบมันเอาไว้สองด้าน

ท่ามกลางเส้นละเอียดยี่อ้าพันมีก้านคาคดด้วยริ้วดำค่อนอยุธยา
เม็ด มองเห็นๆ คล้ายตาแมวเบิกโพลงในม่านรัตติกาล มันทอแสง
จางขณะกลิ้งจากพื้นซานลงสู่ลานหญ้าหน้าคุ่ม

เขาหีบตะบันไฟเขาคววยขึ้นมา มุมปากหยักยิ้มพริ้มพริ้ง รุ
กลมในตัวของมันทรงกระบอกบรรจุปูนเต๋าร้างผสมดินประสิ่ว

ชายอ้ายตบลูกตะบันแรงเร็ว ประกายไฟลุกวาบ จ่อลงตรง
ของเหลวที่ถูกกราดไว้เป็นทาง

พี่!

เปลวเพลิงลามเลียไปตามของเหน็ดในชั่วพริบตา คุ่มพอด้า
ปลุกด้วยไม้สักม่อนเม็งมาทั้งหลังลั่นเปรี๊ยะราวกับกำลังโอดครวญ
ก่อนหมดลม

ท่วงทำนองวิลาบของฟอนไฟช่างสอดประสานกับจังหวะ
กลองมอชิงประกอบการฟ้อนเงี้ยวในคุ่มไปชะยั้งตั้งอยู่อีกฟาก
ของเวียงอัครวา

อัศศีร่อนเร่าที่สายสะบัดภายในใจชายอ้ายรุนแรงยิ่งกว่ากอง

เพลิงเบื้องหน้าเป็นร้อยเท่าพันทวี...

แผนทองแดงที่จัดวางอย่างรัดกุมเนิ่นนานถึงวาระต้องเปิด
ฉากเสียที!

ตัวอย่าง

บริเวณลานกว้างในเวียงอัสคก ไพร่เมืองแต่งตัวมอซอ
หลายสิบคนออกมารวมตัวกัน แต่ละคนทำหน้าถ่มทิ้งทวารอกันด้วย
อารมณ์กราดเกรี้ยว

“หมู่เขาจะตายกันอยู่แล้ว!”

“ไอ้ป่าพายโบม ขาดข้าวปุ้นใครเหมือน ขึ้นภาชียังปพอ ยึดที่
ทำกินของหมู่เขาไปหมด บ้านเมืองปมีชื่อมีแปกา มันถึงได้กดขี่
ข่มเหงหมู่เฮานัก”

“จะมาถามหาความยุติธรรมอะหยั่งอีก มีแคว้นมองปยูถือหาง
มัน มันบ่เห็นใครในสายตาดอก ขนาดพ่อเมืองยังยอมก้มหัวให้มัน
เลย”

ทันใดหนึ่งในชาวบ้านตะโกนพลางชี้ “องค์รักษิไปปะยี่จับตัว
คนไปอีกแล้ว”

ยังไม่ทันขาดคำ ชายฉกรรจ์ร่างสูงใหญ่ล้ามเขือกใส่ข้อมือ

ไพร่เมือง ลากถูถูถ่วงมาหยุดยื่นเบื้องหน้าชาวบ้าน

เมื่อเหล่าไพร่ฟ้าเห็นชายฉกรรจ์ ต่างถลิ่งตาจ้องราวกับจะกินเลือดกินเนื้อ ภาพกดขี่ตรงหน้ายิ่งกระพือให้เชื้อไฟในใจยิ่งลุกไหม้
องครักษ์ไปชะยี้มเยาะ

“ไพร่เมืองเวียงอศวกทั้งหลาย นี่เป็นตัวอย่างคนดื้อแพ่งขัดขืน
เจ้าหน้าที่ ท่านข้าหลวงสั่งให้ทำอะหยั่งก็จงทำตามเสียแต่โดยดี ถ้า
ขัดขืนมันจะถูกเขี่ยนอย่างนี้”

ชายฉกรรจ์หน้าเหี้ยมพาดแล้งผ่นหลังชาวบ้านผู้ถูกมัด
ข้อมือ เสื้อผ้าที่ขาดวินถูกปลายแลกรีดซ้ำเป็นสาย เนื้อหนังปรากฏ
เลือดไหลซิบทันที

“ตายเป็นตายวะ เหลืออดมานานแล้ว!” ไพร่เมืองคนหนึ่ง
ตะโกนก้อง

อีกคนเข้ากระซอกคอเสื้อชายฉกรรจ์ “ถือว่ามีข้าหลวงคุ้ม
กะลาหัวหรือ กล้ามาเขี่ยนตีชาวบ้านให้คนดูแบบนี้ อย่าหวังจะได้
ตายดี”

องครักษ์ปิดมือชาวบ้านออกแล้วระเบิดเสียงหัวเราะ “พวกมึง
จะทำอะหยั่งได้”

ไพร่เมืองกัดฟันกรอด “หมู่เฮามามัน!” ชาวบ้านหันไปตะโกน
บอกพวกฟ้องอย่างเหลืออด

องครักษ์ไปชะยี้ตะลิ่ง นึกไม่ถึงว่าชาวบ้านจะกล้าทำอะไรคน
ของข้าหลวง

“เหยียบมันให้จมดิน!”

เหล่าไพร่เมืองกรูกันเข้ามาอย่างบ้าคลั่ง บางคนพาดเสียมใน
มือไล่หน้า บ้างรั้วหมัดรวเท้าใส่ตุ๋จท่าฝน

องค์กรข้าราชการรพช.พยายามตอบได้ ทว่าหนึ่งแรงแม่หรือจะสู้หลายสิบคน สัมผัสัญญะจวนหลุดลอย กระทั่งหายหลังตั้งแต่นั้น จมกองเลือด

เมื่อเห็นภาพสากใจเบื่องหน้า ชาวบ้านจึงฮึกหัว
“บุกเข้าคุ้มฆ่าหลวง จับตัวไปชะยัดตสินโทษ!”

อายุจัดแจงน้ำเต้าผ่าขวางสองชั้นได้อ้างสไบอกไม่ให้เคลื่อน เนื้อน้ำเต้าถูกควานออกจนกลวงทำให้รัดแถบรัดทรงง่าย บัดนี้หน้าอกชายหนุ่มถูกกลมกลึงได้รูปร่างอดดีลึงค์ เสรีจจากผ้าแถบก็สาละวอนุ่นขึ้นก้านคอควายอย่างไพร่ในคุ้ม จับชายป่วย ขวาไม่เห็นแน่นเสียที

“เป็นแม่หญิงทำไมมันยากนักวะ” ธาวยิ่งมา

“ใครอยู่ข้างนอกนั่นนะ เข้ามาช่วยข้างในหน่อยซี” แม่ครัวร้องเรียก

“จ๊ะ กำลังไปเดี๋ยวนี้แหละ”

หนุ่มร่างสูงเก็บขอบขึ้นแล้วรัดเข็มขัดเงินให้แน่น

นับแต่ได้รับคำสั่งจากแคว้นใต้ให้จับตาความเคลื่อนไหวของบริษัทอิงลิช กาสีมันตันที่เข้าดำเนินกิจการไม้สักในแถบมณฑลลาวเฉียงหรือลาวพุงดำ ชายหนุ่มแฝงกายหลายหลากอาชีพ นอกจากการปลอมแปลงให้แนบเนียนแล้ว คำเรียกขานก็สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ด้วยความที่ชนท้องถิ่นไม่ค่อยยากให้เรียกลาวเฉียงและลาวพุงดำเท่าไรนัก ธาวยิ่งระวังเรียกผู้คนแถบนี้ว่า ‘คนเมือง’ เสมอมา

แต่เก่าก่อนชาติยุโรปเข้ามาสานสัมพันธ์กับแคว้นแคว้นย่านนี้

ทางการค้า ภาระหลังกลับแปรเปลี่ยนเป็นเข้ายึดครองดินแดนใน
เมื่อแวนเวียงที่รายล้อมแคว้นได้ถูกกัฏกร่อนด้วยลัทธิอาณานิคม
หรือความหมายตามภาษาชาวบ้านคือดักดวงผลประโยชน์ จึงไม่ใช่
เรื่องแปลกที่แคว้นได้จำเป็นต้องส่งเขาพร่างกายเข้าสืบข่าว วนเวียง
เข้าออกเวียงละกอน หละปูน เชียงใหม่ เมืองสามหมอก

และล่าสุดกำลังปลอมเป็นสาวใช้ในคุ้มข้าหลวงจากแคว้น
มองปยูกลางเวียงอัสควา แต่จนแล้วจนรอดก็ยังไม่มีข่าวคราวหรือ
หลักฐานใดว่าอังกฤษต้องการเข้ายึดแวนเวียงเหนือ

“หมากพลูบุหรีแพพร้อมหรือยัง”

นายวิเสทหรือหัวหน้าฝ่ายครัวเป็นหญิงวัยกลางคนยื่นเท้า
สะเอวถามเด็กได้อาณัติ ทุกคนนูนอยู่กับการเตรียมเครื่องสืบชะตา
สำหรับใช้ในพิธีวันนี้

“เฮ้ เพิ่งมาใหม่หรือหรานะ อย่ามัวเอื้อเรือเอื้อเตอ หีบอ้อย
กับกล้วยสุกไปหันแวน เอาให้พอดีกับอายุข้าหลวง นับทวนสักหน่อย
ระวังอย่าให้ขาดเกิน”

“ท่านข้าหลวงจะเข้าพิธีอะหยังกา” ธาตุเลียบถามเด็กในครัว
อีกคนพลางหันอ้อย

“พิธีสืบชะตา บั๊ชะตาหลวง แต่เป็นชะตาชีวิตของท่านเอง”

“มีใครทักว่าชะตาปตีไช่ก้อ”

“อ้อ จากแคว้นมองปยูมารับยศย้ายเข้าคุ้มได้บักี้เดือน เกิด
ดาวพระเคราะห์เคลื่อนถึงราศี ทุกข์กายทุกข์ใจ บ่ว่าใครประสบอย่าง
นี้เรียกว่าชะตาร้าย ท่านคงอยากแก้เคล็ดนั้นแล ประจวบอายุครบ
สี่สิบแปด เลขบ่เป็นมงคล ต้องสะเดาะเคราะห์สืบชะตา”

อ้อ ต้องหันสี่สิบแปดแวนสินะ...ชายหนุ่มนี่

“ปู่เจ้าทำนายทายทักมาใช่ก่อ”

“บ่เชื่อก็ต้องเชื่อ ปู่เจ้าที่ไปชะยีนับถือทักคนแม่นัก แก้วไว้จะ
ได้สบายใจ แล้วเอ็งชื่ออะหยัง เพิ่งเข้าคุ้มวันแรกแม่นักก่อ”

“กำปองจ๊ะ บ่ใช่คนเวียงอัครว เห็นว่าถีนี่ใหญ่โต ถึงดั้นดั้น
เข้ามาทำงานทำนี่แหละ”

“คนชยัน อยู่ไหนก็บ่อดตาย”

“จะได้อีกกำปองทำอะไรบ่ถูกบ่ควร บอกสอนกันด้วยนะจ๊ะ”

มะแดง สาวห้องครัวร่างท้วมผุดยิ้มแฝงไมตรี “บ่ต้องห่วง แถว
นี้มีแต่คนใจดีเปี่ยมอัธยาศัย ทำหน้าอมทุกข์แบบนั้นเดี๋ยวยบ่างม”

ธายุยิ้มเจื่อน นี่หน้าเขาสวยขนาดนั้นเชียวหรือ

“แล้วทำไมสืบชะตามืดค่ำแบบนี้ แถมบ่ทำที่วัด กลับมาจัดพิธี
ในเรือน” ชายหนุ่มเปลี่ยนเรื่อง

“ได้ยินจากพวกหัวศึกว่าหลายวันมานี้ข้าหลวงง่วนอยู่กับการ
ออกยึดนาเมืองของชาวบ้านคืนให้เป็นนาหลวงบ่ว่างวัน ใครร้อง
ทุกข์ก็ถูกตั้งข้อหาเป็นขบถ จับมาเขียนตีประจานหน้าคุ้ม ชำร้ายยัง
ตั้งภาษีเพิ่ม เพาะปลูกแต่ละปีได้ข้าวออกรวงแค่พอกิน บ่รู้จะหันเอา
จากที่ใดส่ง บ่แนนคงอดตายกันทั้งเวียง”

มะแดงลดเสียงให้ได้ยินแค่สองคน

“เมื่อกี้บอกว่าข้าหลวงไปชะยีมาจากมองปยู ไปไหงมาไหงถึงขึ้น
ครองเมืองได้”

มะแดงกัดฟัน “ยี่งนี่ก็เจ็บใจ แต่ไรมาเราอยู่กันอย่างอิสระ
บ่รู้คิดอะหยัง พ่อเมืองถึงได้เข้าไปกราบแคว้นมองปยู ชาวอัครวถึง
ได้ถูกขูดรีดอยู่อย่างนี้”

“แล้วที่เรือนเป็นจะได้อ่าง”

สาวเจ้าเนื้อทอดตบใจ “พ่อเป็นคนบ่หือบื้ออือ คงได้แต่กัดฟันทนตามมีตามเกิด”

“อย่ามัวแต่คุย งานในมือเสร็จหรือยัง”

นายวิเสททรายมาใกล้ เพียงเปรยก็ทำให้ทุกคนก้มหน้าจูดอยู่กับงานในมือได้ไม่ปรินปาก

มะแดงเร่งหยิบไม้ก้ำสลิอันเป็นคำเรียกสั้น ๆ ของ ‘ไม้ค้ำศรีมหาโพธิ์’ ปักแซมดอกตะล่อมหรือบานไม่รู้โรยตรงขอบกระถางบักกล้วยใหญ่โต เป็นจังหวะเดียวกันกับวงกลองมอชิงเริ่มบรรเลงฆ้องอูยและฉาบใหญ่สอดประสานเข้าหอยอกหลอกหล่อ บรรยากาศกลมเป็นงานมงคล

“เสร็จแล้วก็ยกออกไปชานเต็น เมื่อไปชะยักลับถึงคุ่มไม่นาน คงเริ่มพิธี” นายวิเสทสั่ง

เด็กครัวช่วยกันยกเครื่องสี่ชะตะ เป็นจังหวะชายคนหนึ่งเดินสวนเข้ามาในครัวพอดี ในมือถือถาดวางไหสุรา

“ท่านข้าหลวงอยากจิบเหล้าขณะชมฟ้อนเงี้ยว เพื่อตำจอกคำพายเหล้า”^๗

หน้าคร้ามคมถูกขาบด้วยความยโส นุ่งผ้าหยักครึ่งประกอบเกราะหุ้มลำตัวบ่งบอกสถานะหัวศึก

“ทำไมหัวสิบบมขบไปเองเล่า”

นายวิเสทเทิดหน้าสู้ หล่อนไม่ค่อยถูกใจลกกับหัวศึกผู้นี้เท่าไรนัก ยิ่งเห็นหน้าจองหองข่มผู้อื่นมายืนขออดใช้เด็กในครัว อารมณ์

^๗ พิธีกรรมการพายเหล้ามีมาแต่โบราณกาล เป็นพิธีเสกเหล้าบูชาผีบรรพบุรุษก่อนดื่มสังสรรค์

โมโหเป็นทุนเดิมยิ่งถูกกวนให้ขุ่น

“ก็รู้ว่าท่านข้าหลวงบิใครให้ชายชาติทหารยกมารับไปให้
ยามเหนื่อยจากวาระการกลับมามองแต่ของสวยของงามจึงจะถูก”

โทนเสียงเนือย ๆ คล้ายผู้ใหญ่คร่ำจะลั่นสอนเด็กโง่ม

“โอ๊ย! ครั้วบิมีใครวางหอก อยากได้หน้าก็เชิญยกออกไปเอง
เพิ่งได้เป็นหัวลิบ อย่าชุกคอสูงนัก มันจะขาดเอาง่าย ๆ”

นายวิเสทแหว แต่หมาไม่นำพา ทอดตามองหญิงวัยกลางคน
ดูจเห็นมดปลวก

เด็กครั้วหลายคนช่วยกันยกเครื่องสืบชะตาออกซอกกันเกือบ
หมด เหลือธำยุ่กำลังล้างมือหลังหันกลับ้วยสุก รู้สึกได้ถึงสายตาคม
ปลาบกำลังทอดมองมา

“คนครั้วนั้นยังว่างอยู่นี้ ช่วยยกเหล่าไปให้ท่านข้าหลวงที่”
ธำยุ่ชี้เข้าตัวพลางเลิกคิ้วเป็นนัยตั้งคำถาม

หัวลิบมมาขีดหน้าแล้วจ้องเขม็ง “ใช่ เอ็งนั่นแหละ บ่เคยเห็น
หน้ามาก่อน เอ็งชื่ออะหยัง”

“กำปองจ๊ะ เพิ่งเข้าคุ้มวันแรก”

การสืบเรื่องในคุ้มข้าหลวงไม่ง่ายเสียแล้ว...ธำยุ่นึก ทว่า
ไบหน้ายังคงเปื้อนยิ้ม จากนั้นต้องรัดกุมให้มาก

มมายัดถาดในมือให้ มุมปากยิ้มหยัน...หมากของคนที่เขารัก
สุดหัวใจได้วางเอาไว้ ในที่สุดก็มีแพะรับบาปแทนแล้ว!

ธำยุ่รับถาดใหญ่ราวอย่างเสียไม่ได้ เหล้ากลั่นส่งกลิ่นฉุน
ประหลาด ในหัวควานหาที่มาของกลิ่นขณะย่ำสู่ชานยกเดินพื้นที่
ประกอบพิธีกรรม

ไปชะยั้งชันเข่าข้างหนึ่งหลังตั้งเตียนบนเต็น พื่นยกสูงกว่าชาน

เล็กน้อย พื้นที่นั้นถูกจัดเตรียมเป็นบริเวณศักดิ์สิทธิ์ กั้นด้วยราวหวัดระดัตรอง มีเครื่องสืบชะตาต่ออายุตั้งกึ่งกลางบริเวณพิธี

สีหน้าข้าหลวงที่ถูกแต่งตั้งจากมองปยุแวนแคว้นทางตะวันตก ดูเครียดเคร่ง

ธายุย่อกายวางไหสุราพร้อมจอกลงบนตั่ง แล้วถอยเว้นระยะเพื่อถูกเรียกใช้

จู่ๆ หัวลิบมขมาเร่งฝีเท้าเข้ามาเรียก “ท่านข้าหลวง” มั่นยืนของในมือให้ “สารด่วนจากม่อนเม็งมาง!”

ไปชะยี้ดลือออก กวาดตาວ່องไว ปมหัวคิ้วหยักย่นฝึงลึก

“เป็นอะหยังก่อท่านข้าหลวง”

“ลัปะเขตต์^๔ อังกฤชถูกฆ่าในม่อนเม็งมางอีกแล้ว ร่องรอยอาวุธที่ชี้เหมือนรายก่อนๆ”

มหาตาเบิกโพลง “หมายความว่า...แผลหยักเป็นริ้วคลื่นเหมือนดอกริ้วของหมู่เฮาที่ใช้กันในหมู่หัวคึก?” เขาทิ้งหางเสียงเป็นเชิงตั้งคำถาม

ลักษณะดอกริ้วคล้ายดอกปึกไก่และดอกใบข้าวของแวนเวียงแถบนี้ สันคมของดอกคุ่มไปชะยี้ถูกตีเป็นริ้วคลื่นบาง เป็นลักษณะพิเศษไม่เหมือนอาวุธของเวียงอื่น

“เกิดอะหยังขึ้นกันแน่ มีคนกำลังใส่ร้ายหัวคึกเฮาหรือ ซินปล่อยไ้พวกกลางชาวคงสบช่องบดขยี้มองปยุบ่เหลือซาก” ไปชะยี้หายใจไม่ทั่วห้อง

^๔ คำเรียกคนต่างชาติที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานโดยไม่เลือกเชื้อชาติ แต่ลัปะเขตต์มีสิทธิพิเศษคือ อยู่ภายใต้เฉพาะกฎหมายของประเทศตน

มฆาประจบ ดูตลบตะแลงมากกว่าจริงใจ “ความคิดอ่านท่าน
ข้าหลวงบ่เป็นรองใคร บ่نانต้องลากสารเลวนั้นมาตัดหัวได้แน่”

“ใครมันจะเอาอาวุธเขาไปใช้ได้” ไปชะยี้เหมือนนีกบางอย่าง
ออก “หรือคุ่มเฮามีหนอนบ่อนไล่!”

วงมอชิงประกอบพ็อนเงี้ยวบรรเลงคลอถึงเมื่อครู่ก็หยุดลง
มฆายกไทรินเมรียใส่จอกแล้วผลักไว้เบื้องหน้าไปชะยี้ไม่กล่าวคำใด
ตอบข้าหลวง

เมื่อครู่ปู่จารย์ย่าขึ้นเดินมาแล้ว มฆาจึงบู้ยิบให้สัตญาณเริ่ม
พิธีคำฟายเหล่า พิธีกรรมอวยชัยให้พรก่อนดื่ม

บรรดาตุ้เจ้าเข้าประจำอาสนะ ไบหน้าเรียบเฉยปราศจาก
ความรู้สึก ประหนึ่งถูกบังคับให้ประกอบพิธีอย่างไรอย่างนั้น

ขณะหมอเต่าจุมดอกไม้ลงขันเหล่าประพรมไปทั่ว ไปชะยี้ยก
จอกลาดเข้าลำคอจนเกลี้ยง คล้ายต้องการคลายอาการตั้งเครียด
ของเส้นประสาท

มฆาจ้องลูกกระเดือกขึ้นลงของข้าหลวงแล้วกระตุกยิ้มเหี้ยม
เกรียม

ไปชะยี้ในฐานะเจ้าชาตาเข้านั่งในโขงชาตาหรือซุ้มพิธี ปู่จารย์
กล่าวนำไหว้พระ อารานนาศีล

อีกฟากบรรดาตุ้เจ้าตั้งพัดกล่าวสัคเคซุมนุมเทวดา ตามด้วย
สูตรสืบชะตา

นโม พุทฺธ นโม เม...

ธาตุสัมผัสความผิดปกติจากสีหน้าหัวสืบมฆา เขาค่อย ๆ เขยิบ
ถึงริมชานระวางไม่ให้เป็นที่สังเกต ในหัวตรองข้อมูลที่เพิ่งได้ยินเมื่อ
ครู่

อยู่ที่นี้ต่อไปอาจเกิดเรื่องไม่คาดฝัน...

ชายหนุ่มเห็นท่าไม่ดี จึงตั้งใจเร้นกายออกจากคุ่ม

ทันใดนั้นไปชะยึกมืออันสั้นเทาปาดเหงื่อที่ผุดพราวรบนหน้าผาก เขาเช็ดหน้า พยายามสุดลมหายใจ พลางทิ้งเสื้อดอกกลมราวกับมันกำลังบีบรัดลำคอเขากระนั้น เท้าที่ไพล่พันผ้าถุงลงจี่ปาไซเหน็บเกร็ง บัดนี้ริมฝีปากพะงาบที่กำลังดูดกลืนอากาศเข้าปอดถูกแต้มด้วยสีม่วงคล้ำ เส้นเลือดฝอยบุดโปนไล่ตั้งแต่มุมปากถึงแก้มเด่นตุบแทบระเบิด

จู่ ๆ เสียงตะโกนอื้ออึงของชาวบ้านเคลื่อนประชิดนอกคุ่มข้าหลวง เสียงจอบเสียมกระทบกันโกร่งกร่าง

บรรดาองครักษ์ในคุ่มต่างมองหน้ากันเล็งลัก ไม่รู้นอกไร่เกิดอะไรขึ้นกันแน่

เป็นจังหวะเดียวกับไปชะยึกหายท้องทั้งที่เล็บยังจิกเข้าลำคอตน คมเล็บเขือนเข้าเนื้อ จากนั้นเกิดเสียงดังทึบเมื่อศิระชะฟาดเข้ากับแผ่นกระดาน นัยน์ตาข้าหลวงเบิกโพลงเจียนถลน คล้ายต้องการจับจ้องลมหายใจสุดท้ายของตนที่หลุดลอย...